

Man plejer ved en saa sjælden Lejlighed som et Hundredeaarjubileum at holde Festsaler. Der er ogsaa Præcedens her i Tinget for noget lignende. Jeg skal med vor højtæredede Formands Tilladelse holde Toldjubileæts Festsale i Dag. Først skal jeg tillade mig at give nogle Dplysninger om Toldspørgsmaalets Historie, dernæst at henlede det høje Tings og Regeringens Opmærksomhed paa en Del af de Tal, der findes i Toldkommissionens Betænkning, og endelig skal jeg frembringe nogle af de Erfaringer, der ere høstede dels andetsteds, dels ogsaa herhjemme. En Del af Tingets Medlemmer vil maaste høre nogle af mine Dplysninger med Interesse. Jeg kan desværre ikke love — og det vil jeg allerede sige nu — at min Tale skal blive kort. Jeg indrømmer, at det vilde være uheldigt, hvis ethvert af Tingets 114 Medlemmer vilde holde en lang Tale om hvert enkelt Lovforslag; vi vilde paa den Maade aldrig blive færdige. Jeg har derfor, uagtet jeg har haft stor Lykt til at deltage i Diskussionen om adskillige af de andre Lovforslag, der have været fremme i denne Samling, holdt mig tilbage, idet jeg vidste, at der vilde komme et Tidspunkt, nemlig naar Toldloven forelaa, hvor jeg blev nødt til at sætte Tingets Taalmodighed paa Prøve.

Jeg brugte før Betegnelsen „korrekte Tal.“ Maa jeg rent i Forbigaaende gøre opmærksom paa, at man har leveret Tinget en sammenlignende Fremstilling af Indførselstolden i Sverige, Norge, Tyskland, Holland og Danmark. Ved at aabne dette Værk finder jeg besynderligt nok paa den første Side, mit Øje falder paa, en ret bethdelig Fejl. En af de vigtige Positioner, man i Kommissionen har været meget uenig om, er flerfarvede Bomuldsvarer, en Artikel, der særlig bruges af Almuen. Meningen med en saadan Fremstilling er den, at man deraf skal kunne se, hvor højt disse Varer beskattes i andre Lande, og at det forholdsvis ikke er saa slemt endda i Danmark. Man har ganske vist søjet Holland til, hvor Tolden ikke er mere end 5 pCt., men det er maaste mere for at pynte paa Rækken. Jeg har da set, at denne Position, flerfarvede Bomuldsvarer, skulde for Norges Vedkommende bære en Told af 56½ Ore pr. Pund, medens Tolden her hjemme kun er 50 Ore. I Virkeligheden er dette ikke korrekt. I Norge er Tolden kun 53 Ore pr. Pund = 2 Rd. Det er muligt, at der ikke findes andre Fejl i denne Fremstilling, og jeg vil selvfølgelig ikke i mindste Maade gøre den højtæredede Finansminister ansvarlig derfor. Men jeg har sørgelige Erfaringer med Hensyn til

officielle Tal. Jeg har en Gang henholdt mig til Statens officielle Statistik paa et Punkt, hvor denne var urigtig, og paa dette Grundlag bleven gjort til Genstand for de mest smaalige Angreb. Altsaa, jeg vil advare andre Medlemmer imod at komme i det samme Tilfælde ved uden videre at citere Tal af dette Værk. Det er som sagt muligt, at dette er den eneste Fejl, men det er ogsaa muligt, at der er flere, og jeg mener, at det er heldigt, at man er opmærksom derpaa.

Forinden jeg nu gaar over til Toldspørgsmaalets Historie, skal jeg sige et Par Ord om det, man plejer at kalde historiske Rendsgerninger. Der findes nemlig to Arter heraf; nogle, der ere ægte, og nogle — og det er ret mange — der ere uægte. Jeg skal tillade mig at give et Eksempel, som i sin Tid blev meget omtalt i Pressen. Efter en af de sidste Krige blev der malet to Billeder af et Slag. Det ene blev malet af en Hofmaler — man har jo Hofmalere ligesom man har Hofpoeter. Denne Maler fremstillede Kejseren i Spidsen for Tropperne, siddende paa en hvid Hest med Sabelen hævet. Den Maler, der malede dette Billede, blev siden dekoreret og skal være bleven ophøjet i Adelsstanden. Det andet Billede blev malet af en Kunstner, der selv havde deltaget i Slaget som Officer. Paa det sidste Billede saa man en gyfelig Slagmark med mange forvredne Træer, og langt borte uden for Studvidde saa man Kejseren sidde ved et Feltbord og drikke Champagne med nogle Officerer. Maleren af dette Billede blev landsforvist. Men det første Billede blev trykt i Hundrede Tusinder af Eksemplarer og spredt ud over Landet fra Hytte til Borg. Og naar en af de tro Undersaatter ser dette Billede med den hvide Hest og Kejseren i Spidsen, siger han: „Kunne I se; han var en brav Mand!“ Jeg skal søge i min Fremstilling af de historiske Rendsgerninger saa vidt muligt at undgaa den hvide Hest. Den Udvikling, der siden forrige Aarhundredes Slutning er foregaaet paa Toldens Omraade, kan i Virkeligheden samles i to Hovedpunkter. Det ene er en stadig Bevægelse fremefter, idet man er gaaet til Toldgrænsernes fortjatte Udvikelse. Det andet Hovedpunkt blev allerede berørt af det æredede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (Meergaard) under hans Omtale af Handelskontraktbeholdene. Naar man ser paa Forholdene, som de vare for hundrede Aar siden, finder man, at man ikke alene havde Toldgrænser udad til mod fremmede Riger, men ogsaa Provinstal-Toldgrænser inden for Landets eget Omraade. Man havde endvidere